

Banu Zsoltné Szabó Judit – Kása Karolina

A visszaeső bűnelkövetők kezelése Hollandiában

A „Van Kiút! – Partnerségben a fogvatartottakért!” EQUAL projekt keretében 2007 áprilisában bilaterális tanulmányúton vettünk részt Hollandiában, amelynek keretében Hollandia észak-keleti régiójának Ter Apel, Groningen és Veenhuizen településeiben található büntetés-végrehajtási intézetek meglátogatására került sor.

A szakmai út legfőbb célja a visszaeső bűnelkövetők kezelésének tanulmányozása volt. Az intézetek megtekintésére valamennyi helyszínen a programokban dolgozó szakemberekkel folytatott műhelybeszélgetések követték, amelyekben részt vettek az esetkezelésben közreműködő, intézeten kívüli munkatársak is.

Ter Apeli Börtön

A tanulmányút első szakmai programjaként a Ter Apeli Börtönbe látogattunk el. Az eredetileg a NATO céljait szolgáló épületegyüttes 1998 óta működik büntetés-végrehajtási intézetként. Az objektum büntetés-végrehajtási intézetté történő átalakítása során a költségtakarékosság volt meghatározó szempont. A kezdetben külföldi terheltek előzetes fogvatartására szolgáló intézet később egészült ki a férfi elítéltek szabadságvesztés-büntetésének végrehajtását biztosító letöltő házzal. A napjainkban összesen 430 fő fogvatartott elhelyezésére alkalmas büntetés-végrehajtási intézet hat hasonló terjedelmű részlegre tagolódik, ezek között van az előzetes letartóztatás foganatosítására szolgáló körlet is. Az intézetben egyszemélyes elhelyezésre kialakított zárkák vannak.

A Ter Apeli Börtön korszerűen felszerelt büntetőintézet. Saját konyhát már nem üzemeltetnek, az elítéltek ellátását előre gyártott mélyhűtött ételekkel valósítják meg, az étel melegítése a körleten vagy a zárkában történik. Apróság, mégis hasznosítható megoldás, hogy az elítéltek elkülönítő zárkájának van szabad levegőn tartózkodásra kialakított része, továbbá egy jól látható, biztonságosan felszerelt óra. Az elkülönítő zárka ablakából kinézve a fogvatartott csak az órát látja.

Az intézetben elhelyezett elítéltek közül nagyságrendileg mintegy 80-100 fő foglalkoztatását biztosítják. A dolgozó elítéltek jellemzően faipari munkát folytatnak (raklapokat állítanak elő) és nylon-feldolgozást végeznek.

A büntetés-végrehajtási intézet megtekintését követően a Ter Apeli Börtönben működő, a visszaeső elkövetőkkel foglalkozó projektet mutatta be Gerwin Braam és Peter Terpsta egyéni tanácsadó (*individual routing coach*). Az első előadás az ún. motivációs monitorról (*motivation monitor*), valamint a tréning irányultságáról és értékeléséről szólt, míg a második „A fiatalokú visszaeső elkövetőkkel kapcsolatos megközelítés Hollandiában” címet viselte.

Hollandia Groningen tartományában körülbelül 1000 aktív visszaeső elkövető van. Eből 130 elkövető az, aki különösen aktív, és gyakran tárgyalják az ügyüket a helyi

eset–felülvizsgálati bizottságban (*local case review board*). Az 1000 fő körülbelül harmad-része a Visszaeső Elkövetők Büntetés-végrehajtási Intézetében van fogva tartva. A Ter Apeli Börtönben elhelyezett visszaeső elkövetők 80%-a érintetett a kábítószer–fogyasztásban, vagy kábítószer-függő. A Ter Apeli Börtönben egy 25 fős, nagyon aktív visszaeső elkövetőkből álló, változó összetételű csoport került be a programba.

Érdeemes részletesen beszámolni arról: mit nyújt ez a program a visszaeső elkövetők részére.

Egyéni életvezetési tanácsadó

A program részeként minden visszaeső elkövető mellé egy egyéni életvezetési tanácsadót (a továbbiakban: tanácsadó) rendelnek. A Ter Apeli Börtönben két tanácsadó segíti a programban résztvevő 25 visszaeső elítéltet.

Az első találkozás célja, hogy a tanácsadó és az elítélt kölcsönösen megismerjék egymást, ennek érdekében a rendelkezésre álló írásbeli előzményekről is konzultálnak. A tanácsadók a pártfogó felügyelői kockázatértékelésre, a Risk Scan-re is támaszkodnak, amely hasonló az angol OaSyS-hez. Ha a beszélgetés során újabb információ kerül felszínre, akkor azt rögzítik az egyéni fejlesztési tervben (*route plan*), amelynek elkészítésében korábban a pártfogó felügyelő is részt vett. Ezt követően további beszélgetéseket tartanak, amelyek indokolt esetben egy-egy szűkebb területre, illetve konkrét problémára koncentrálnak. A tanácsadó mellett továbbra is fontos a pártfogó felügyelővel történő kapcsolattartás, elsősorban az utógondozás megfelelő előkészítése érdekében. A számítógépes nyilvántartó programba a tanácsadó és a pártfogó felügyelő is visz be adatokat, így mindkét szervezet folyamatosan értesül az elkövetőt érintő változásokról. A visszaeső elítélteknél a lopás a leggyakoribb bűncselekmény, így néhány esetben problémát jelent, hogy a szabadságvesztés–büntetés viszonylag rövid időtartama nem elegendő érdemi beavatkozásra, illetőleg nem minden esetben van az elítéltnak pártfogó felügyelője.

A tanácsadó az elítélttel folytatott megbeszéléseket, valamint a megtett intézkedéseket, beavatkozásokat az egyéni fejlesztési tervben rögzíti.

Motivációs monitor

A visszaeső elkövetőkkel folytatott szakmai tevékenység további eszköze a motivációs monitor, amelynek alkalmazása elősegíti, hogy az egyén megfelelő képet alkosson a személyes ösztönzésről és a rendelkezésére álló erőforrások, lehetőségek kihasználásáról. A motivációs monitor segíti a szakembereket a beavatkozás „attitűdjének” meghatározásában.

A motivációs monitor a viselkedés pozitív megszervezésének elméletén alapul, amely szerint az egyéni motivációs bázist alkotó személyes erőforrások: az én-erő, a kompetenciák, az optimizmus és az érzelmi intelligencia. Ebből a szemszögből a motiváció az egyéni fejlesztés egyik olyan meghatározó tényezője, amely jellemzően segít mozgásba hozni az egyéni erőforrásokat mind a magánélet, mind a munka területén, egyúttal segíti a beavatkozások tervezését is a szakemberek számára.

A projektben az egyéni fejlesztést három területen alkalmazzák: felvétel során, az álláskeresési szakaszban, valamint az utógondozás folyamán. A motivációs monitor alkalmas az egyéni aktivitást befolyásoló alacsony motiváció mérésére is. A program keretében az eszközt elsősorban a fiatalokor elkövetőkkel végzett segítő tevékenységre fejleszték ki, kísérleti jelleggel alkalmazzák a Veenhuizeni Börtönben is.

Speciális programok a visszaeső elítéltek számára

A Ter Apeli Börtönben a visszaeső elítéltek csoportjának tagjai részt vehetnek az intézetben fogvatartottak számára szervezett különböző programokon, amelyek mellett speciálisan a visszaesők számára kidolgozott programok is működnek. A tréningek, egyéb speciális programok többségét a körleten dolgozó nevelők valósítják meg, akik az adott tárgykör vonatkozásában speciális képzettséggel rendelkeznek.

A intézetben „Függőségi problémák és azok feldolgozása” elnevezésű foglalkozásokat tartanak, ami azért is fontos, mert mind az intézetben elhelyezett, mind pedig a visszaeső elítéltek számára kidolgozott programban résztvevő csoport tagjai között is jelentős a kábítószerfüggők aránya. Ugyancsak lehetőség van különböző képzési programokon való részvételre, amelyek a szabadulás utáni elhelyezkedés esélyeit is növelik (pl. számítástechnikai képzés). Ezekon felül a visszaeső elítéltek programjában résztvevő csoport tagjai számára a következő speciális program működik:

„Ki vagyok, hol tartok?” tréning

A „Ki vagyok, hol tartok?” tréning módszere Prochaska és DiClemente elméletén alapul. A tréning 8 ülésből áll, valamennyi ülés két órás időtartamú.

A résztvevők számára elsődleges annak hangsúlyozása, hogy a motiváció nem „kívülről”, hanem „belülről” jön. A résztvevők elsősorban az egyéni motivációjukról, továbbá a jövőt illetően kívánságaikról, vágyaikról kapnak képet. Megtanulják, hogy van választási/döntési lehetőségük, és ha valaki nem tesz semmit, az is egy döntés eredménye. A tréningen foglalkoznak az egyént körülvevő kapcsolati hálóval (család, barátok), és gyakorolják, hogy hogyan reagáljanak a pozitív visszajelzésre. A lényeg annak elsajátítása, hogy a döntéseieért mindenki maga tartozik felelősséggel. A résztvevők kitartását és csalódottságuk kezelését is vizsgálják, erre a célra szerepjátékokat alkalmaznak. A cél, hogy a visszaeső elkövető minél jobban megismerje saját erősségeit és azokat a tényezőket, amelyek kiváltak, elindítanak egyes döntéseket, cselekvéseket. További cél, hogy képessé tegye a résztvevőket arra, hogy saját magukról reális képet alakítsanak ki. **A tréning 8x2 órás moduljának leírását a Melléklet tartalmazza.**

A fiatalokor visszaesők kezelése

A fiatalokor visszaesőkkel kapcsolatos holland megközelítésről a Hunnerbergi Büntetés-végrehajtási Intézetben működtetett program alapján kaptunk rövid ismertetést. E program célcsoportját azok a 12-18 év közötti fiatalokorúak képezik, akiket egy adott „referencia-időszak” alatt (ez gyakorlatilag az elmúlt egy évet jelenti) legalább ötször bűnügyi nyilvántartásba vettek. A programban átlagosan 16-17 éves fiatalokorúak vesznek

részt. A program tenni akar mindazokért a fiatalokéért, akiknél a visszaesés kockázata a közepestől a magas kockázati fókig terjed. A visszaesés kockázati fokának megállapításánál figyelembe veszik, hogy milyen következményei vannak a több mint öt nyilvántartásba vételnek, a bírói ítéleteknek, valamint azt, hogy a kockázat-elemzés (SAVRY) alapján milyen eszközök alkalmazása indokolt.

A visszaesés kockázata megítélésének általános szempontjai a fiatalok életkora az első bűncselekmény elkövetésekor, családi problémák (pl. munkanélküliség, bűnözés, alkoholizmus), magatartási problémák (pl. kábítószer-függőség, öntörvényűség, antiszociális magatartás), öngyilkossági kísérlet stb. A visszaesés kisebb kockázatát jelezheti a családi támogatás hiánya, vagy a nehéz pénzügyi helyzet (pl. adósság). Ugyanakkor a visszaesés szempontjából komoly kockázati tényező a szabadulásig tanúsított veszélyes viselkedés, a bűnöző családi háttér, a munkanélküliség, a reális jövőkép hiánya, a devianáns barátok, illetve a bűntársak, a felhalmozott adósságok. A visszaesés kockázatát számos tényező csökkenti, így pl. a bűnözéssel szembeni elutasító magatartás, a munkába járás, vagy az iskolai tanulmányok folytatása, továbbá, ha a fiatalok legjobb barátjára nem jellemző a deviancia.

A fiatalok visszaeső elítéltek számára az intézeten belül rövidebb és hosszabb időszakra vonatkozó programokat egyaránt kidolgoztak. Ezek jól felépített, rendszerezett programok és megbeszélések, amelyek elsősorban az erkölcsi fejlődésre összpontosítanak. A programok során alkalmazott módszertan az élet valamennyi területén alkalmazható kompetenciákra koncentrálnak, a speciális tréningek pedig a kockázati tényezőkre helyezik a hangsúlyt. A fiatalok visszaesők számára iskolai és képzési program, valamint utógondozás is működik. A minél nagyobb szülői támogatás, együttműködés elérése a fiatalok elkövetőknél rendkívül fontos.

A rövid program egy hónapig tart. Ennek részét képezi az iskolai oktatás, a fiatalok, a munkába állást elősegítő tanácsadó és egy külső segítő megbeszélése, a szülőkkel való találkozás, a fiatalok jövőbeni lehetőségeinek a felmérése (pályaválasztási teszt, a pályaaorientáció vizsgálata), a kockázat-elemzés (SAVRY) elvégzése, a motivációs monitor, valamint a kompetenciák továbbfejlesztésére irányuló beavatkozás. A rövid program keretében megvalósuló ún. heti program kötelező eleme 16 óra iskolai oktatás, amely kiscsoportos formában folyik, 1 óra könyvtárlátogatás, 2 óra csoportfoglalkozás, 2 óra szabadidős foglalkozás, 2 óra „házimunka” jellegű tevékenység, 2 óra sportolás, 1 óra beszélgetés a mentorral, csoportfoglalkozáson való részvétel az erkölcsi fejlődés elősegítése érdekében. A rövid program keretében a heti program mellett olyan képzéseken is részt kell venniük a fiatalok visszaeső elítélteknek, amelyek a viselkedés, a magatartás megváltoztatására fókuszálnak. Ilyen például az önelemzés a „Ki vagyok, hol tartok?” tréning keretében, továbbá a szociális képességekre, valamint az áldozatokra összpontosító programok.

A hosszú program két hónapig tart, amelynek részét képezi a rövid program fent felsorolt valamennyi eleme, továbbá a munkavállalói képességek fejlesztésére irányuló képzés és egy kommunikációs képzés. A hosszú program során (de néha a rövid program részeként is) alkalmaznak szükség szerint funkcionális családterápiát, agresszió-kezelést,

rehabilitációt, kezelik a függőségeket, tanítanak pénzkezelési, háztartási költségvetési ismereteket, és igyekeznek fokozni a szülői segítségnyújtást.

A szabadulást követően a programot legalább 26 órás időtartamban folytatja a fiatalok pártfogó felügyeletét ellátó szolgálat és a családsegítő szolgálat, együttműködve a munkába állást elősegítő tanácsadóval. Emellett az utógondozás is működik a pártfogó felügyelői szolgálat által, amely egy hosszabb időszakra terjed ki.

A Veenhuizeni Börtön és a Börtönmúzeum

A második szakmai napon Veenhuizenbe látogattunk, amely egy olyan kistelepülés, ahol minden a büntetés-végrehajtás történelmére emlékezteti az érkezőket. A falu a világörökség részét képezi.

A középkor végén létrejött kistelepülés számára jelentős változást eredményezett, hogy egy cég az 1800-as évek elején földeket vásárolt, és olyan kolóniákat alapított, ahol Hollandia nagyobb nyugati városainak elszegényedett lakói lakáshoz juthattak. Ez a cég a XIX. század végén tönkrement, s a Veenhuizenben létrehozott kolóniát (gyakorlatilag az egész falut) az Igazságügyi Minisztérium vette át, és büntetés-végrehajtási célokra hasznosította. A faluban börtönépületek, továbbá a büntetés-végrehajtás személyzete lakhatását szolgáló lakóházak alakultak ki, ami azt eredményezte, hogy Veenhuizen a fogvatartottakból, a börtönszemélyzetből és a személyzet családtagjaiból álló zárt település lett. Az 1970-es évektől a legtöbb újonnan épült lakóházat az Igazságügyi Minisztérium szolgálati lakásként jutatta a személyi állomány tagjainak.

Veenhuizen településen végigsétálva láthattuk, hogy a lakások két börtön-komplexum körül helyezkednek el: az egyik komplexum ma már börtönmúzeumként, a másik börtönként funkcionál. Először a büntetés-végrehajtási intézetet tekintettük meg, ahová szigorú biztonsági ellenőrzést követően léphettünk be. Az intézetben egyszemélyes elhelyezésre kialakított zárkák vannak, azonban volt olyan zárka, amelyben ottjártunkkor két fő volt elhelyezve. Az intézet férfi elítéltek szabadságvesztésének letöltésére szolgál, egy külön épületben előzetes letartóztatottak vannak. A fogvatartottak szabadlevegőn tartózkodását rendkívül nagy udvar, sportolását kifogástalan állapotban lévő sportpálya biztosítja. Főzésre alkalmas konyhát ez az intézet sem üzemeltet, mert költségtakarékosabb megoldás, ha a beszállított készételt már csak melegíteni kell. A dolgozó elítéltek nehéz fizikai munkát végeznek (az építőiparban felhasználásra kerülő vasbeton elemeket gyártanak és különböző fémeszközök megmunkálásával, hegesztésével foglalkoznak), nagyon jól szervezeten, biztonságos körülmények között, feltűnő nagy rendben és tisztaságban.

Ezt követően a börtönmúzeumot tekintettük meg, amely valamennyi látogató számára életközelségbe hozza a fogvatartott által átélt „élmény”-eket. A látogató megtapasztalhatja azt az érzést, amikor kattan a zár a zárka ajtaján, s az éjszakai sötétségben magára marad gondolataival, amelyek a bűncselekmény mozzanatai körül forognak. A börtönmúzeumban láthattunk az 1900-as évek berendezéseivel felszerelt zárkát, a fogva tartáshoz és a börtönőrök munkájához kapcsolódó ruházatot, használati tárgyakat, dokumentumokat. A börtönmúzeumot nagyon sok iskolás csoport keresi fel, a látogatások a bűnmegelőzés részét képezik.

Az aznapi program egy rövid munkacsoport-üléssel zárult, amelyre a fiatalokúak intézetében került sor. A megbeszélés arról folyt, hogy miként működik az információáramlás a rendőrség és a pártfogó felügyelők között, új bűncselekmény elkövetése, új büntetőeljárás megindulása esetén a rendőrség tájékoztatja-e a pártfogó felügyelőt. Az információáramlás egy olyan – Viadesk elnevezésű – informatikai program (adatbázis) segíti elő, amelyet a büntetőeljárásban résztvevő szervek használhatnak. Ez biztosítja, hogy az eljárás bármely szakaszában a terhelte általános adataiban bekövetkező változásokról a közreműködő szervek értesülhessenek. A Viadesk felhasználói különböző szintű jogosultságokkal rendelkeznek, vannak, akik az adatokat csak lekérdezhetik, mások lekérdezésre és adatbevitelre egyaránt jogosultak, s a legszélesebb körű jogosultság a lekérdezést, az adatbevitelt és a szerkesztést is magában foglalja. A Viadesk nem országos hálózat, hanem helyi (tartományi) szinten teremt kapcsolatot a büntetőeljárás szervei között. A programot öt éve működtetik, s jelentősen megkönnyíti, illetőleg gyorsítja az információáramlást.

Az eset-felülvizsgálat tapasztalatai Groningenben

Az utolsó szakmai nap délelőttjén a Groningeni Bíróságon hallhattunk előadást a helyi eset-felülvizsgálati bizottságról és a rendőrségi támogató megközelítésről.

Groningen tartományban éves szinten kb. 12 000 elkövető kerül a bűnügyi nyilvántartásba, akik közül nagyságrendileg 1000 (ottjártunkkor pontosan 1012 fő volt) a visszaesők száma. Ebből az 1000 főből 280 többszörös visszaeső van (ez nem azonos a hazai Btk. többszörös visszaeső fogalmával), s ezen belül 131 fő nagyon aktív visszaeső az, akik a visszaeső elkövetők számára kidolgozott programba (PPO) bevontak. Ők azok a visszaesők, akik folytonosan, szünni nem akaró módon, újra és újra bűncselekményt követnek el, így szükséges, hogy a nemzeti büntető jogpolitika rájuk is külön figyelmet fordítson. E nagyon aktív visszaesők vonatkozásában is az a fő cél, hogy csökkenjen a bűnismétlés, ezáltal a visszaesés. Ehhez nem elegendő, hogy elfogják és elítélik őket, hanem a későbbi megelőzés érdekében a visszailleszkedésüket kell fokozottan elősegíteni (ezt „C and C”, valamint „R and R” rövidítéssel jelölik, ami az angol „Catch and convict” és „Rehabilitate and resettle” kifejezések kezdőbetűire utal). Az elkövető elfogásában és elítélésében a rendőrség, a büntető jogszabályok, a bíróság prioritása érvényesül, míg az „R and R” területen a pártfogó felügyelői szolgálat, a helyi önkormányzat, a büntetés-végrehajtási intézetek és a különböző kezelési programok szerepe jelentős.

A visszaeső elkövetőkkel szemben alkalmazható az ISD intézménye. Ez nem büntetés, hanem egy intézkedés, amelynek fő célja, hogy elősegítse a viselkedés-változást. Azokkal az állandóan visszaeső elkövetőkkel szemben alkalmazják, akiket legfeljebb 2 év szabadságvesztés büntetésre ítélnék. Nincs összefüggés a konkrét bűncselekmény és az intézkedés között; az aktív visszaesői minőség miatt kerülhet sor az alkalmazására, amelynek minimális feltétele, hogy a terhelte legalább háromszor szabadságvesztésre ítélték az elmúlt öt évben. Az ISD már az előzetes letartóztatás mellett is alkalmazható. Az ISD intézkedéssel érintett ügyet a helyi eset-felülvizsgálati bizottság megtárgyalja. Az intézkedés alkalmazása előtt a büntetőeljárás során az ügyész pártfogó felügyelői véleményt szerez be, amely bemutatja a kockázati tényezőket, és tartalmazza a pártfogó felügyelő megállá-

pításait. Az intézkedés alkalmazása során egy év elteltével lehetőség van annak bírósági felülvizsgálatát kérni.

A visszaeső elkövetőkkel szembeni büntetőpolitika középpontjában az áll, hogy a rendőrségnek, az igazságszolgáltatási szerveknek, a helyi önkormányzatnak mit kell tennie az újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzése érdekében. A helyi eset–felülvizsgálati bizottságban a rendőrség, az ügyészség, a pártfogó felügyelői szolgálatok, a büntetés-végrehajtási intézet, a helyi önkormányzat, egészségügyi és más (pl. munkaügyi, pénzügyi) szervezetek képviselői vesznek részt. Az eset–felülvizsgálati bizottság ülésén megvitatják és meghatározzák az egyén számára legjobb cselekvések, intézkedések folyamatát, visszaesőként kizárólag egyetlenegy stratégiát, ami az egyén számára a legjobb fejlődési utat biztosítja. Az eset–felülvizsgálati bizottság ülését az ügyészség képviselője vezeti. A bizottság legalább hathavonta egyszer minden esetet megtárgyal. A megvalósítás elősegítése érdekében visszaesőként tervet készítenek az adott cselekvések megvalósítására. A felülvizsgálat arra is kiterjed, hogy a tervben foglaltakból mi valósult meg. Az egyes ülések között bekövetkező adatváltozásról a bizottság tagjai egy megosztott adatbázison („lánc doszsié”) keresztül, valamint a Viadesk útján értesülnek. Az információáramlás legfontosabb eszköze az internetes adatbázis („Dossiers Offenders Groningen”), amely a gyakorlati szakemberek számára folyamatosan információkat szolgáltat. A megosztott adatbázis révén a közreműködők hozzájutnak a friss információkhoz (személyes adatok, tényleges tartózkodási hely, a pártfogó felügyelő neve stb.).

Annak tudományos igazolása, hogy a program sikeresen működik, rendkívül bonyolult. A sikert leginkább abban lehet mérni, ha csökken a bűnözés. A helyi tapasztalatok alapján majdnem minden visszaeső elítélt ismét bűncselekményt követ el, így már azt is eredménynek tekintik, ha az előzőektől kisebb súlyú az elkövetett bűncselekmény, vagy ha hosszabb időszak telik el két bűncselekmény elkövetése között, továbbá ha egy-egy előzetes letartóztatásra kevesebb bűncselekmény jut.

Melléklet

„Ki vagyok, hol tartok?” modul

A „Ki vagyok, hol tartok?” modul – mint beavatkozás – a kockázati tényezők csökkentésére és a védelmi tényezők növelésére koncentrál. A negatív önkép, a hibáktól való félelem, a rossz szociális kapcsolatok azok a tényezők, amelyek leginkább a visszaeséshez vezetnek. A modul a rossz gondolkodásmódtól és a kritikai érvelés hiányától vezeti vissza a résztvevőket.

A „Ki vagyok, hol tartok?” modul 8 ülése alatt a résztvevők motivációs bázisának erősítésén dolgoznak, annak érdekében, hogy jobb döntéseket tudjanak hozni az életük során. A modul 4 hét alatt, 8x2 órás ülésben kerül megvalósításra.

A résztvevők megismerkednek a motivációt érintő koncepcióval, illetve annak további szempontjaival. A munka azzal kezdődik, hogy a résztvevők hogyan látják magukat: Mik a kívánságaik, vágyaik? A modul fontos része, hogy a résztvevők tudjanak döntést hozni, választani. A résztvevők megtanulják, hogy a semmittevés/nem cselekvés is egy döntéshozatal. Megtanulják, hogy mit jelent dönteni és hogy felelősek a saját döntéseikért. Továbbá megtanulják azt is, hogy a döntés/választás szerinti cselekvés kitartást követel, és tudni kell kezelni a csalódottságot is.

Hatékony és problémamegoldó stratégiával tanítják meg a résztvevőket az ítéletalkotásra és a „nem-segítő” gondolatok felismerésére.

Annak érdekében, hogy képesek legyenek dönteni/választani alapvető, hogy a résztvevők felismerjék, mi fontos, miben jók, milyen értékeket és minőséget kívánnak elérni. Lényeges, hogy megtanulják azt is, hogy a mások felé közeledésben, a mások iránti attitűdében a kölcsönös elvárások milyen szerepet játszanak, és mások támogatása, viselkedése részükről is kötelezettséget kíván. A másokkal való együttműködés, a másoknak adott pozitív visszacsatolás mind olyan cselekvések, amelyek fejlesztik a szociális kapcsolatokat és csökkentik a visszaesést.

A modul kidolgozóí Prochaska és DiClemente fázis-modelljének egyszerű verzióját használták arra, hogy strukturálják a tréninget. Ebben a tréningben három fázist különböztetnek meg:

1. figyelem és tudatosság

Az 1-4. ülések alatt az önismeret és a tudatosság növelése a cél, figyelembe véve a résztvevők lehetőségeit és választásait az élet minden területén.

2. döntések, tervezések és cselekvőképesség

Az 5-7. ülések az átmenetet képezik azon döntések irányába, amelyek a saját élethelyzetük megváltoztatására irányulnak: hogy annak mely részén akar még a résztvevő „dolgozni”, és mit kell még tennie, hogy javítson a helyzetét.

3. konszolidációk

A 8. ülésen átismétlik az elmúlt üléseken tanultakat, és minden résztvevő összeállít egy portfóliót, amit prezentál a többi csoporttagnak.

A belső motivációval való foglalkozás nyilvánvalóan magában foglalja azt, hogy a motivációt nem lehet kívülről ráruházni valakire.

A motiváció a tanácsadás közvetlen módja, amelynek az a célja, hogy a résztvevők a saját ambivalenciájukat ők maguk fedezzék fel annak érdekében, hogy az a viselkedés változásának folyamatában segítse őket.

A modul két témára tagolódik, a résztvevők ezeket a témákat követik a következő sorrendben:

I. téma: Én én vagyok (1-4. ülés)

II. téma: Persze vannak mások is (5-7. ülés)

Utolsó, 8. ülés

A két téma, illetve a nyolc ülés tematikája részletesebben:

I. téma: Én én vagyok

1. ülés: Megismerkedés, a helyzet bemutatása. Motiváció
 - A beavatkozás bemutatása és elmagyarázása
 - A beavatkozás keretei
 - Mi a motiváció?
2. ülés: Múlt és jövő. Ki vagy te valójában?
 - Életpálya
 - Milyennek látod magad?
 - Melyek a kívánságaid, vágyaid?
3. ülés: A döntést te magad hozod
 - Milyen döntéseket hoztál?
 - A negatív gondolatok kezelése
4. ülés: Mi a fontos számodra, és mire vagy képes?
 - Értékek
 - Játék a képességekről

II. téma: Persze vannak mások is

5. ülés: Úgy kezeljenek engem, amilyen vagyok
 - Portré.
 - Mások elvárásai
6. ülés: Hasznos kapcsolatok és segítségkérés
 - A saját hálózatod
 - Segítség keresése
7. ülés: Mik a céljaid?
 - Mik az erősségeid?
 - A csalódottság kezelése
 - Kitartás

Zárás

8. ülés: A jövőre vonatkozó stratégiák
 - Saját dolgaid
 - Hasznos tanácsok egymásnak

Az első ülés alkalmából egy gyakorlókönyvet kapnak a résztvevők, valamint megkapják a modul programját is. Az üléseknek kötött szerkezetük van. A kötött szerkezet szükségszerű, az áttekinthetőséget és a felismerhetőséget szolgálja. Ez a szerkezet az ismétlés számos formáját tartalmazza, illetve teszi lehetővé, amelyek fontosak az információk rögzítése érdekében.